

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/10/2021
Identifikačné číslo spisu:	4115214216
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4115214216.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ F. G., trvale bytom v Z., E. XXX/X a 2/ F. A. G., trvale bytom v Z., L. XXX/XX, oboch zastúpených JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom v Nitre, Farská 40, proti žalovaným 1/ L. G., trvale bytom v Z. O., Q. XXX/X, 2/ L. K., trvale bytom v Z. O., P. XX/XX a 3/ J. T., trvale bytom vo G., J. L. X. 1, V. sur U., V., všetkým zastúpeným splnomocnenkyňou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Hviezdoslavovo námestie 25, IČO: 36 833 533, o určenie práva spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/308/2015, o dovolaní žalobkýň proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. apríla 2020 sp. zn. 12Co/84/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyne sú povinné zaplatiť žalovaným náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 9. novembra 2018 č. k. 14C/308/2015-229 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyne na žalovaných domáhali (po úmrtí pôvodného žalobcu L. G. ako manžela žalobkyne 1/ a otca žalobkyne 2/, ďalej tiež len „právny predchodca žalobkýň“ alebo „pôvodný žalobca“) určenia, že právny predchodca žalobkýň bol ku dňu svojej smrti (XX. P. XXXX) spoluvlastníkom sporných pozemkov (parciel registra „C“ č. XXXX a XXXX, oboch vedených ako záhrady, každá o výmere XXXX m², v katastrálnom území Z. O., evidovaných na LV č. XXXX) s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu X/XX. Všetkým trom žalovaným proti obom žalobkyniam priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil (pokiaľ šlo o vec samu) právne ust. § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už aj viacerých neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „C. s. p.“), § 130 ods. 1, § 132 a § 134 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „O.

z.“) a § 1 písm. a/, § 2 ods. 1 až 3, § 4 ods. 1 až 3 a § 5 zákona SNR č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam (v znení účinnom ku dňu vyhotovenia notárskej zápisnice z 22. februára 1996, ďalej tiež len „zákon č. 293“); vecne potom existenciou naliehavého právneho záujmu žalobkyní na požadovanom určení (pre objektívne existujúci stav ich právnej neistoty, daný zápisom vlastníckeho práva k sporným pozemkom, zdedeným ich právnym predchodcom, v prospech žalovaných) a inak nedôvodnosťou žaloby, pretože právní predchodcovia žalovaných (M. K. a T. K.) po reálnej delbe skôr v príslušnej evidencii inak zapísaných pozemkov, nadobudnutí sporných pozemkov od ich pôvodných vlastníkov viacerými zmluvami, resp. sčasti aj dedením, ich zameraní geometrickým plánom (vyhotoveným 30. augusta 1991 a overeným správou katastra 24. septembra 1991) a vyhotovení notárskej zápisnice (notárkou JUDr. Janou Jánoškovou) podľa zákona č. 293, zaznamenatej v katastri XX. T. XXXX, boli dobromyseľnými o svojom vlastníckom práve po ustanovený čas a sporné pozemky nadobudli do svojho bezpodielového spoluvlastníctva vydržaním.

3. Na uvedenom nič nemenilo zrušenie úpravy vedúcej k vyhotoveniu notárskej zápisnice ešte pred uplynutím 10-ročnej doby, počas ktorej by šlo proti právnym predchodcom žalovaných uplatniť vlastnícke právo a takto namietat' správnosť zápisu v katastri, nasvedčujúceho vlastníckemu právu osobám so statusom oprávnených držiteľov (k 30. novembru 2000, teda po 8 rokoch a 6 mesiacoch od účinnosti úpravy), pretože takáto zmena mala za následok nemožnosť splnenia podmienok ustanovených pôvodným znením zákona č. 293 u žiadnej osoby zapísanej v katastri za vlastníka na základe notárskeho osvedčenia o držbe, nespôsobilá ale stratu dobromyseľnosti oprávnených držiteľov a ani zánik ktorejkoľvek z podmienok vyžadovaných všeobecnou úpravou vydržania podľa O. z. Nakoľko nebolo preukázané, že by tá právna predchodkyňa žalobkyní, od ktorej nadobudnutie práva uplatneného žalobou odvodzoval ich priamy právny predchodca (pôvodný žalobca), t. j. L. C. ešte za svojho života (zomrela XX. H. XXXX) uplatnila vlastnícke právo k sporným pozemkom, po nadobudnutí vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalovaných (23. apríla 2006) sporné pozemky mohli byť predmetom dedenia po M. K. a tieto nadobudli žalovaní; dôvodil tiež súd prvej inštancie, ktorý napokon rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 aj 2 C. s. p. a vecne plným úspechom žalovaných.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) rozsudkom z 21. apríla 2020 sp. zn. 12Co/84/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 aj 2 C. s. p. potvrdil a žalovaným priznal voči žalobkyniam nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Nad rámec záveru o vecnej správnosti potvrdeného rozsudku a stotožnenia sa aj s jeho odôvodnením, umožňujúceho mu obmedziť sa na skonštatovanie správnosti dôvodov vedúcich súd prvej inštancie k zamietnutiu žaloby, výslovne zdôraznil, že správnou bola aplikácia zákona č. 293 na posudzovaný prípad a to navzdory námietke žalobkyní, že tu nešlo o prípad neevidovaných vlastníckych vzťahov, nakoľko za takéto vzťahy bolo treba považovať aj vzťahy skôr evidované v pozemkovej knihe, neskôr ale tam pre zavedenie nového spôsobu evidencie (podľa zákona č. 22/1964 Zb.) čo do aktualizácie zápisov neaktualizované. Nebolo rozhodujúce, či notárska zápisnica obsahovala zmienku o zákone č. 293 (označenie zákona, podľa ktorého bola vyhotovená, nie je náležitosťou zápisnice), neopodstatnenou bola i ďalšia námietka o možnosti spísania (a v tomto prípade a spísaní) zápisnice podľa notárskeho poriadku (zákona SNR č. 323/1992 Zb.), na ktorý odkazuje aj zákon č. 293 a ktorý je len základným procesným predpisom, podľa ktorého notár koná a namiesto bola tak i aplikácia záverov z rozhodnutia (správne „rozsudku“) Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) sp. zn. 6 Cdo 47/2012, interpretujúceho zákon č. 293 i jeho novelizáciu vykonanú zákonom č. 393/2000 Z. z. tak, že osobám zapísaným v katastri na základe notárskej zápisnice o osvedčení držby prislúchalo postavenie oprávnených držiteľov nehnuteľností a takáto oprávnená držba ani účinnosťou zákona č. 393/2000 Z. z. nezanikla.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu neobstála ani argumentácia žalobkyní inými rozhodnutiami najvyššieho súdu (sp. zn. 2 Cdo 191/2009 a 2 Cdo 159/2010) a to pre prekonanie v nich vysloveného názoru práve názorom z veci sp. zn. 6 Cdo 47/2012 (čo sa týkalo i pomeru žalobkyňami uvádzaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „ústavný súd“ - vo veci sp. zn. III. ÚS 477/2015 a neskoršieho uznesenia ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 112/2018); i pri uplatnení zásady

„vigilantibus iura scripa sunt“ (práva patria bdelym) bolo treba usudzovať na dobromyseľnosť právnych predchodcov žalovaných pri užívaní sporných pozemkov (ktorú právna predchodkyňa žalobkyní L. C. za svojho života nespochybnila, resp. naopak pôvodný žalobca, odvodzujúci svoje právo výlučne z dedenia po takejto osobe a ani žalobkyne nepredložili žiaden dôkaz) a hoci z notárskej zápisnice naozaj nevyplýva nadobudnutie manželmi K. aj spoluvlastníckeho podielu L. C., práve vyhotovenie geometrického plánu a priznanie ním L. C. parcely o rozlohe XXX m², zodpovedajúcej výške jej podielu podľa pôvodnej pozemnoknižnej vložky (v tejto súvislosti porovnaj prepočet v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu) bolo svedectvom uskutočnenia touto právnou predchodkyňou žalobkyní taktiež nespochybnenej reálnej delby. Napokon k námietke rozporu rozsudku súdu prvej inštancie a v ňom vyslovených záverov s predbežným právnym posúdením veci uviedol odvolací súd, že predbežným právnym posúdením nie je súd zásadne viazaný a ak súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil vrátane vysvetlenia odklonu od pôvodne prezentovaného právneho posúdenia, jeho rozhodnutie nevykazovalo ani známky arbitrárnosti a splňalo všetky zákonné náležitosti rozhodnutia.

6. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali obe žalobkyne (ďalej tiež „dovolateľky“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z ust. § 420 písm. f/ C. s. p. aj z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ aj c/ rovnakého zákona (explicitne), resp. z jeho § 421 ods. 1 písm. a/ (implicitne). Tvrdenú zmatečnosť vadu podľa nich založil odvolací súd tým, že nezaujal adresné a patrične odôvodnené stanovisko k odvolacej námietke o nemožnosti vydržania (právnymi predchodcami žalovaných) celých nehnuteľností pre nadobudnutie nimi iba spoluvlastníckych podielov (iných než patriacich L. C.), ako aj k ďalším ich odvolacím námietkam, týkajúcim sa predovšetkým nemožnosti uplatnenia zákona č. 293 na posudzovaný prípad (kde dovolateľky prakticky zotrvali na svojej skoršej argumentácii o nespísaní notárskej zápisnice podľa zákona č. 293 a o tom, že tu nešlo o neevidovaný, ale naopak o evidovaný vlastnícky vzťah). Za kľúčové považovali nepreukázanie dobromyseľnosti právnych predchodcov žalovaných (ako podmienky ich oprávnenej držby smerujúcej k vydržaniu) a odvolaciemu súdu vytýkali nevysporiadanie sa ani s nimi preferovanou judikatúrou najvyššieho súdu. V tom podľa nich tkvie nielen ďalšia podoba vady podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ale tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (pričom pre jeho rozhodnutie významnou otázkou riešenou za pomoci odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít /?/ je podľa dovolateľiek to, či i u samotná notárska zápisnica o vydržaní zakladá dobromyseľnosť osôb osvedčujúcich si vlastnícke právo). Navrhli napádaný rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (a v takom prípade zjavne mu i vec vrátiť na ďalšie konanie), eventuálne tento zmeniť a žalobe celkom vyhovieť.

7. Žalovaní navrhli dovolanie zamietnuť (?), majúc za to, že dovolateľky žiadnym spôsobom nevymedzili vytýkanú tzv. zmatečnosť vadu, v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci tak urobili neprípustne uplatnením všetkých do úvahy prichádzajúcich eventualít, v skutočnosti namietajú len otázku dobromyseľnosti právnych predchodcov žalovaných (ktorá je ale otázkou skutkovou) a opodstatnenou nie je ani námietka, že b y s a odvolací súd nevyjadril k použiteľnosti dovolateľkami akcentovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (kde z časti odôvodnenia napádaného rozsudku citovaného vyjadrením vyplýva, že tieto odvolací súd považoval za prekonané novšou judikatúrou).

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.), na to oprávnenými osobami, v neprospech ktorých vyznel napádaný rozsudok odvolacieho súdu i jemu predchádzajúci a ním potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie (§ 424 C. s. p.), zastúpenými v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 C. s. p.

10. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak (o.i.) f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Pokiaľ dovolateľky vyvodzovali prípustnosť dovolania z § 420 C. s. p., dovolací súd zdôrazňuje, že aj za účinnosti C. s. p. je naďalej aktuálny právny názor, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii vady zmätočnosti, ale (až) zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/ 2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c/ intenzita zásahu, ktorého dôsledkom je znemožnenie procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že už dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentami procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie (II. ÚS 76/07).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení (takých, od ktorých sa nemožno odchyliť), ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide, napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa k u všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom dene-gatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu porovnaj R 129/1999 a I Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem zásadne nemožno vykladať extenzívne. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017).

16. Špecificky k námietke nedostatočného (podľa dovolateľiek arbitrárneho) odôvodnenia napádaného rozsudku odvolacieho súdu namieste je uviesť nasledovné :

17. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte v decembri 2015 prijalo zjednocujúce stanovisko, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Zbierka“) ako R 2/2016. V zmysle prvej vety tohto stanoviska nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania. V druhej vete stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Hoci medzi senátmi najvyššieho súdu nepanuje úplná zhoda v tom, či je toto stanovisko použiteľné aj v režime novej úpravy procesného práva (o. i. vzhľadom na to, že prvá veta stanoviska „pracuje“ s pojmom iná vada, ktorý ale aktuálna úprava dovolania a dovolacieho konania už opustila), tým minimom, na ktorom naopak zhodu vysledovať možno, je to, že za použiteľné treba naďalej považovať východiská vedúce k sformulovaniu druhej vety stanoviska (t. j. to, že skutočne závažné nedostatky v argumentácii súdu treba považovať za porušenie práva na spravodlivý proces, avšak prípady, v ktorých toto bude dôvod konštatovať, treba stále považovať za výnimočné).

18. V prejednávanej veci ale obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľiek, že by tu malo ísť o nimi uvádzaný prípad nepreskúmateľnosti. Odvolací súd sa totiž pri odôvodňovaní napádaného rozsudku neobmedzil na skrátenú formu odôvodnenia (napriek existencii takej možnosti, danej mu ustanovením § 387 ods. 2 C. s. p.), ale pomerne dôkladne, zrozumiteľne a tiež objektívne presvedčivo a uspokojivo v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 C. s. p. zaujal stanoviská k všetkým relevantným odvolacím námietkam neskorších dovolateľiek. To platilo ako vo vzťahu k argumentu o nemožnosti uplatnenia úpravy zo zákona č. 293, nakoľko tu nemá ísť o neevidovaný, ale naopak evidovaný vlastnícky vzťah (tu porovnaj odsek 9 odôvodnenia), k ďalšiemu argumentu o nespísaní notárskej zápisnice podľa zákona č. 293, ale podľa notárskeho poriadku (odsek 10), k argumentom o potrebe preukazovania dobromyseľnosti a o potrebe vyporiadania sa aj s dovolateľkami preferovanou judikatúrou, resp. objasnenia preferencie rozhodnutia uvádzaného oboma nižšími súdmi (odseky 11 a 12 a čiastočne opäť i odsek 9) a napokon (nie však v poslednom rade) aj s námietkou nenadobudnutia celých nehnuteľností, ale len spoluvlastníckych podielov nemajúcich zahŕňať ten prináležiaci skôr L. C. (odsek 14 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odsekmi 14 až 16, 19 a 21 až 28 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

19. Pokiaľ šlo o tvrdený nesprávny postup, majúci spočívať v nedržaní sa (pri rozhodovaní) predbežného právneho posúdenia veci, tu pozornosti dovolacieho súdu rozhodne nemohlo uniknúť, že dovolaním v prejednávanej veci sa z hľadiska výskytu tejto podoby tvrdenej zmätočностnej vady vôbec nespochybňoval rozsudok odvolacieho súdu (ako primárny a často - aj v tomto konkrétnom prípade - jediný predmet dovolacieho prieskumu), ale len rozsudok súdu prvej inštancie (dostupný až v prípade prekonania obraznej vstupnej brány, ktorým je práve úspešné - tu však neprítomné - spochybnenie kvality odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). S existenciou (či tu presnejšie neexistenciou) vady nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, vytýkanej už odvolaním, sa pritom odvolací súd vysporiadal a spôsob, akým to urobil, možno označiť za korektný (bez možnosti mu čokoľvek v tomto smere vytknúť). Pre úplnosť možno v tejto časti inak len doplniť, že otázka dôkladnosti a presvedčivosti odôvodnenia odklonu (v zmysle čl. 2 ods. 3 Základných princípov C. s. p.) je práve onou otázkou objektívnej spôsobilosti odôvodnenia rozhodnutia presvedčiť o správnosti zvoleného prístupu k riešeniu posudzovaného problému na strane jednej a subjektívnej uspokojivosti odôvodnenia pre toho, kto v spore neuspel, na strane druhej; z tých je ale pre prípadné konštatovanie tvrdenej vady nepreskúmateľnosti významným len to, či odôvodnenie možno (alebo naopak nemožno) považovať za uspokojivé objektívne. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. by preto v žiadnom prípade nešlo považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu však ani podľa názoru dovolacieho súdu nešlo).

20. Nakoľko z doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že tzv. zmätočностnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezakladá (bez ďalšieho) ani nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov, prípadné nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov odvolacím súdom a ani

prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nižších súdov, prípustnosť dovolania v prejednávanej veci z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. vyvodiť nešlo [zvlášť ak stále platí, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky - na čo slúži nachádzacie (základné) konanie a konanie na odvolacom súde; na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 C. s. p. viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj I. ÚS 6/2018) a v rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., tieto vady ale dovolací súd v prejednávanej veci nezistil].

21. Pokiaľ dovolateľky zastávali názor o prípustnosti nimi podaného dovolania aj podľa § 421 ods. 1 C. s. p. (v tomto prípade bez ohľadu na žalovanými dôvodne vytýkané kumulatívne uplatnenie všetkých a z povahy veci sa vzájomne vylučujúcich skutkových podstat nesprávneho právneho posúdenia veci a dôvodov prípustnosti dovolania, urobených súčasťou jednotlivých písmen ustanovenia), k tomuto je žiaduce uviesť, že z pohľadu posudzovania prípustnosti dovolania jednotiacim prvkom pre všetky dovolania podávané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (nerozhodno, či pre tvrdený odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., pre doterajšie neriešenie problému dovolacím súdom podľa písmena b/ rovnakého ustanovenia alebo napokon pre stav rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu podľa písmena c/) je to, že u otázky riešenej podľa dovolateľa odvolacím súdom nesprávne musí ísť o otázku právnu (questio iuris) a zároveň otázku pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúcu (teda takú, na ktorej určitom posúdení závisel celkom konkrétny spôsob rozhodnutia o odvolaní, kým pri inom jej posúdení by bol očakateľným úplne iný výsledok odvolacieho konania). V prípade podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. pritom prípustnosť dovolania zakladá len existujúci odklon odvolacieho súdu pri riešení nastolenej otázky od už ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a v prípade podľa písmena c/ len pretrvávajúci (i v čase podania dovolania) stav rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu (pri riešení otázky, o ktorej je reč).

22. Pri nazeraní na problém prípustnosti dovolania z prejednávanej veci v časti opieranej o § 421 ods. 1 C. s. p. aj z tohto uhla pohľadu potom samozrejme žalovaným bolo treba dať za pravdu v tom, že otázka dobromyseľnosti držiteľa (usilujúceho o nadobudnutie práva vydržaním) nie je otázkou právnou, ale skutkovou (a teda z dovolacieho prieskumu principiálne vylúčenou). Otázka nutnosti uvedenia do notárskej zápisnice, že má ísť o zápisnicu podľa zákona č. 293, resp. otázka následkov neuvedenia v zápisnici takejto náležitosti nebola pre rozhodnutie v prejednávanej veci rozhodujúcou (význam malo len to, že držba takto osvedčená a zaznamenaná v katastri nastoľuje status oprávnenej držby zapísaného so všetkými z toho plynúcimi atribútmi - bez ohľadu na prípadné nedostatky zápisnice). Aj keby práve uvedené platiť nemalo, na odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu by šlo usúdiť len vtedy, ak by za výraz takejto judikatúry bolo možné považovať rozhodnutia uvádzané (preferované) dovolateľkami (uznesenie sp. zn. 2 Cdo 191/2009 z 29. novembra 2010 a rozsudok sp. zn. 2 Cdo 159/2010 z 27. júna 2012), o taký prípad, ale pre ich evidentné prekonanie novším rozhodnutím (rozsudkom sp. zn. 6 Cdo 47/2012 z 30. júna 2013) a neexistenciu žiadneho ďalšieho, ktorým by bola zaradená obrazná spiatočka, nešlo a ísť nemohlo. Z rovnakého dôvodu pri riešení otázky významu a právnych účinkov zápisu osvedčenia o držbe podľa zákona č. 293 v katastri nehnuteľností nemohlo ísť v čase začatia dovolacieho konania v prejednávanej veci o pretrvávajúci stav rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu, ktorý by tu bol len vtedy, ak by obe vyššie priblížené (a významovo celkom protichodné) línie judikatúry mali (v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu) svojich pokračovateľov.

23. Dovolanie preto nešlo považovať za prípustné ani v časti opierajúcej sa o ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p.

24. Dovolaciemu súdu preto za opísanej situácie neostávalo iné, než dovolanie žalobkýň (ako celok) podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako neprípustné odmietnuť.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok